

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1507

Vragen van het lid **Karabulut** (SP) aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *het bericht dat de Gülen beweging in Nederland minimaal 100 studiehuisen heeft* (ingezonden 4 februari 2014).

Antwoord van Minister **Asscher** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 19 maart 2014)

Vraag 1 en 4

Wat vindt u van het bericht dat de Gülen beweging minimaal 100 studiehuisen heeft waar groepen Turks-Nederlandse jongens en meisjes kunnen verblijven zonder enig toezicht?¹

Bent u het met de conclusie eens dat deze studiehuisen een afgeslankte voorzetting van de Gülen internaten zijn? Zo nee, waarin zit het verschil? Zo ja, wat vindt u daarvan?

Antwoord 1 en 4

Ik heb kennis genomen van de uitzending van EenVandaag. De bron waarop het aantal van 100 Gülen studiehuisen in de uitzending van EenVandaag is gebaseerd, kan niet worden herleid. De Gülen beweging geeft in de uitzending aan niet op de hoogte te zijn van het bestaan van de studiehuisen. Of deze studiehuisen ook als internaat kunnen worden aangemerkt kan niet uit de uitzending worden opgemaakt. In het geval de studenten 18 jaar of ouder zijn, zijn zij vrij om samen een huis te betrekken. Mochten er op structurele wijze minderjarigen in deze huizen verblijven, dan baart dit mij zeker zorgen. Hiervan lijkt echter geen sprake te zijn in de huizen waarnaar in de uitzending van EenVandaag wordt verwezen.

Uit het onderzoek «De Fethullah Gülen beweging in Nederland» opgesteld in 2010 op verzoek van de toenmalige Minister Van der Laan, bleek dat in deze studiehuisen doorgaans vier tot zes studenten samenwonen. Deze conclusie strookt met de bevindingen van de gemeente Amsterdam. In juli 2013 rapporteerde het College van burgemeester en wethouders van Amsterdam aan de gemeenteraad dat er in Amsterdam sprake was van een vorm van studentenhuisvesting in woningen die beheerd worden door een stichting gelieerd aan Gülen en waar 4 tot 5 jongeren verblijven. Het merendeel van de bewoners was destijds meerderjarig en in de leeftijd van 18 t/m 25 jaar oud.

¹ Uitzending EenVandaag 30 januari 2014.
http://www.eenvandaag.nl/binnenland/49031/minimaal_100_studiehuisen_g_len_beweging_in_nederland.

Een enkeling moest nog 18 worden. Alle bewoners volgden een opleiding aan een reguliere onderwijsinstelling.

In het wetsvoorstel «Wet op de jeugdverblijven» worden verblijven als internaatvoorziening aangemerkt, die privaat gefinancierd zijn, en waar ten minste vier minderjarigen elk gedurende een half jaar meer dan de helft van de tijd buiten familieverband overnachten, of naar verwachting zullen overnachten. Uit de uitzending van EenVandaag kan niet worden opgemaakt dat hiervan sprake is in de huizen waarnaar in de uitzending verwezen wordt. De uitzending geeft geen informatie over de achtergrond van de jongeren die in deze huizen zouden verblijven of over hun leeftijd. Wel wordt de suggestie gewekt dat ook minderjarigen in dit soort huizen welkom zijn.

Vraag 2

Wat is uw mening ten aanzien van de Gülen beweging? Onder welke namen en organisaties opereert de Gülen beweging in Nederland? Welke banden onderhoudt deze beweging met de overheid?

Antwoord 2

Eenieder heeft in Nederland recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst. Dit geldt ook voor de aanhangers van de Gülen beweging. Uit het reeds aangehaalde onderzoeksrapport «De Fethullah Gülenbeweging in Nederland» uit 2010, is gebleken dat er geen directe bewijzen zijn waaruit blijkt dat de Gülen beweging een bedreiging vormt voor de integratie in Nederland of dat de beweging er een geheime agenda op na houdt. De beweging geeft aan een duidelijke scheiding te maken tussen haar intern gerichte activiteiten en haar extern gerichte, maatschappelijke activiteiten. Een hogere mate van transparantie zou echter veel vragen over de beweegredenen van deze beweging kunnen wegnemen. De Nederlandse overheid beschikt niet over een overzicht van organisaties die opereren onder, of gelieerd zijn aan, de Gülen beweging. De Nederlandse overheid onderhoudt geen specifieke banden met de Gülen beweging.

Vraag 3

Deelt u de mening dat deze Gülen studiehuizen segregatie en afkeer van de Nederlandse samenleving in de hand kunnen werken? Zo nee waarom niet? Zo ja, welke stappen gaat u ondernemen om dit te ontmoedigen?

Antwoord 3

Voor het goed functioneren van burgers in ons land is integratie en participatie van groot belang. Het gaat daarbij om actieve deelname aan het arbeidsproces en het onderwijs, maar ook aan andere vormen van het maatschappelijk verkeer. Met het oog op dit laatste, acht ik het onwenselijk wanneer jongeren afgezonderd van de Nederlandse samenleving opgroeien of op enige wijze worden weg gehouden van de bredere samenleving waarin zij zich later moeten kunnen handhaven. Uit het onderzoek naar de Fethullah Gülen beweging in Nederland blijkt dat vroegere studenten en aanhangers van de Gülen beweging de Nederlandse taal goed beheersen en zich goed kunnen redden op de arbeidsmarkt. Om een plek te vinden in Nederland is het van belang dat jongeren in aanraking komen met mensen met andere denkbeelden of een andere levensstijl. Ik vind het belangrijk dat jongeren daartoe gestimuleerd worden door de ouders of – als zij verblijven in studiehuizen – door de aanbieders van deze vorm van huisvesting. Mij zijn geen signalen bekend die het beeld staven van huizen waar de jongeren belemmerd worden in hun bredere maatschappelijke ontwikkeling. Ik zie daarom op dit moment geen aanleiding voor verder handelen. Uiteraard zal ik alert blijven op signalen die een andere richting op wijzen.

Vraag 5

Bent u bereid om samen met de betrokken gemeenten de studiehuizen op te sporen, eventuele subsidies te beëindigen en de onderwijsinspectie het pedagogisch te laten onderzoeken?

Antwoord 5

De studiehuizen vallen onder de verantwoordelijkheid van de lokale autoriteiten. Het onderwijstoezicht door de Inspectie van het Onderwijs is vastgelegd in de Wet op het

Onderwijstoezicht. Deze wet regelt het toezicht op, bij of krachtens een onderwijswet geregeld onderwijs op instellingen in de zin van een Onderwijswet. Private initiatieven zoals deze studiehuisen vallen daar niet onder. Een aanbod dat vanuit dergelijke private initiatieven wordt verzorgd, kan evenmin gelden als onderwijs in de zin van de Leerplichtwet.

Vraag 6

Wat vindt u van het idee om in desbetreffende gemeentes in overleg met scholen en ouders, alternatieve huiswerkbegeleiding in te zetten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

De inzet van huiswerkbegeleiding lijkt mij een zaak voor scholen en gemeente.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van de leden Van Klaveren en Beertema (beiden PVV), ingezonden 3 februari 2014 (vraagnummer 2014Z01814)